

„Štajerc“ izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 10 K; za pol in četrt leta 5 K; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane 6 K; za celo leto 5 K; za Ogrsko pa 6 K; za drugo inozemstvo se določa naročnina z ozirom na visokost poštnih stroškov. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v. Redništvo in upravnštvo se nahajata v Ljubljani, glediško poslovanje šteje 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 27.

V Ptuj v nedeljo dne 4. julija 1909.

X. letnik.

Cenjeni naročniki!

Pol leta je zopet minulo in obračamo se vas, da ponovite svojo naročnino. Vsako leto je slučajno, bodisi iz tega ali onega razloga, da naročnina zaostaja. Prosimo tedaj, da vsako leto ta mali svoj dolg, kajti le na ta način je redno dostavljanje mogoče. Naročnina pač tako nizka, da jo lahko vsakdo plača.

„Štajerc“ košta za Avstrijo za celo leto 10 K; za pol leta 5 K; za Nemčijo za leto 5 K; za Ogrsko (in Hrvatsko) za leto 4 K 50; za Ameriko za leto 6 K, za drugo inozemstvo sorazmerno.

„Štajerc“

„Štajerc“ je največji, najboljše in najbolj neodvisni list na Štajerskem in Koroškem. Program je: gospodarsko delo, narodni boj, napredek kmetstva in obrti, slovenskega ter delavskega stanu. Zato naj bode „Štajerc“ tudi v vsakomur kmetijski hiši.

Na delo

„Štajerc“ korakajo vsi, ki imajo resno voljo, da se na list razvije, da postane še bolj razširjen, še bolj obširen. Vsakdo nam pridobi vsaj enega, novejega naročnika in povečali bomo lahko list, kar je z ozirom na veliko gradivo velepotebno.

Naprednjaki, delujte za vaš list!

Uredništvo in upravništvo.

Za puntarske ideje.

V svojem gospodarstvu je slovensko ljudstvo grozovito zanemarjeno. Skoraj nikjer nimamo velikih kmetov slovenske narodnosti; poljedelstvo in živinoreja nista skoraj nič razvita, vinogradništvo ne donaja pričakovanega uspeha, — slovensko ljudstvo je z vsakim dnevom bolj revno in beraško. Tudi svoje lastne industrije nimajo Slovenci, — rudokopi in fabrike so last nemškega kapitala. Gospodarstvo slovenskega naroda ne kaže nobenega napredka. Posledice tega dejstva pa so, da imamo v Ameriki in na Pruskem skoraj že več Slovencev kakor v domačiji, da je število po razpisu prodanih slovenskih posestev z vsakim letom višje, da živi slovensko ljudstvo z vsakim dnevom slabše... Krivda temu dejstvu leži na vsak način v zavoženih hinavskih politiki tistih gospodov, kateri so sami siti in zato ne razumejo pomena lakote, kateri pa na drugi strani vedno ljudstvo s polnimi ustami sladkih besed zapeljujejo v nesrečo. To je lahko dokazati! Omenimo le to-le: Koliko uničenih kmetov eksistenc imajo prvaški „konzumi“ na vesti! Koliko poštenega in krvavega slovenskega denarja se je izgubilo v nesrečno ustanovljenih in zapuščenih prvaških posojilnicah! Kako velikanske gmotne žrtve je zahteval tekem let pod geslom „Svoji k svojim“ nastopajoči gospodarski bojkot! Vse to se niti izračunati ne da,

— vsa ta politika sovraštva je požrla milijone in milijone ljudskega denarja...

Pa tudi na druge načine škoduje ta prvaška politika ljudstvu, ki se ji pokori in ki ji veruje. Omenimo n. pr. le plodove kujskanja, ki se kažejo pri mladini. Koliko zločinov, koliko verskega motenja, bogokletstva, popivanja in ubojev, koliko detomorov imajo prvaške mladeniške in deviške organizacije na vesti! Kolikokrat romajo drugače nepokvarjeni slovenski fantje v ječo, ker so se dali nahujskati od škrijcov, da so napadli in poškodovali Nemce ali naprednjake! Koliko volilnih sleparij ima prvaška gonja na vesti! Od prvakov v divjem sovraštvu nahujskani fantalini porežejo naprednjakom trse v gorah, polomijo od naprednega okrajnega odbora sadno sadno drevje. In tako bi lahko celi list napolnili z obtožbami te vrste, od katerih se da vsaka posamezna z nešteti slučajji dokazati.

Politika prvaška je ravno skozinsko nasilna. To so dokazali tudi septembarski dnevi v Ljubljani, ki so končali s tem, da sta bila dva nahujskana nesrečna mladeniča ustreljena. Kri teh dveh ustreljenih pade na vsak način na moralne povzročitelje gonje...

Svoj čas so imeli prvaki kot geslo starodavno besedo: Vse za vero, dom cesarja. Danes lahko rečemo, da so vrgli to geslo v staro železo. Vera jim je že davno deveta briga in prvaki že smešijo tistega, kateremu je vera več kot politična fraza. In dom? Oj Bog, ko bi prvaštvo skrbelo za dom, potem ne bi bilo toliko revščine, toliko propadlih eksistenc, toliko lačnih otrok, toliko izseljencev...

Le pred cesarskim tronom se je prvaška gonja doslej še ustavljala. Javno so celo hlinili neko patriotično čustvo, so se celo delali za črno-rumene. Šele srbska nevarnost, katera je pripeljala našo državo skoraj v krvavo vojsko, izrgala je prvaštvo krinko raz obraza. Takrat je glavni prvaški list „Slovenski narod“ in za njim vsi listi in lističi te vrste ljudstvo naravnost navduševal za „brate Srbe“ in odkrito hujskal proti Avstriji. Od srbske vlade plačani častniki so popisovali in še dopisujejo v prvaške liste. In tako ni čuda, da so vrgli prvaki v Ljubljani cesarsko sliko iz okna in postavili na njeno mesto sliko srbskega princa Jurja. Tako ni čuda, da je postal ljubljanski zupan Hribar stalni gost v Petersburgu in v Belgradu. Tako ni čuda, da so se združili slovenski poslanci z veleizdajalskimi Čehi...

Proti cesarju in proti državi se obrača zdaj prvaška gonja in to z isto strupenostjo, kakor se obrača proti nemštvu.

Vred kratkem je izšla v Ljubljani mala knjižica, spisana od prvaškega fantiča, ki trga še hlače po šolskih klopih. Knjižica je bila napolnjena s tako grozovito surovim hujskanjem, da jo je državno pravdnštvo moralo zapleniti. Posl. Hribar pa, ki se dela vedno za tako dobrega in vzornega patriota, je knjižico imuniziral, to se pravi: prečital jo je v državnem zboru in se knjižica vsled tega sme razširjevati. Da bodo naši čitatelji uvideli, kako znajo ti veleizdajalski prvaki hujskati, navesti hočemo par od-

stavkov iz te knjižice. Tako piše dotični šolar dobesedno:

„Zagreb, Ljubljana, Belgrad, to bi bili trije ognjišči, ki bi drug drugega pospeševali in med seboj tekmovali. Korist od tega pa bi imela jugoslovanska kultura“.

Kdo bi tega ne razumel? Panslavistična ideja je ravno, da se razbije našo avstrijsko državo in združi s Srbijo ter Hrvatsko. In to povejo prvaki zdaj že popolnoma jasno in odkrito brez slehernega sramu! Da mislijo prvaki resnično to razbijanje naše države, to kaže tudi še sledeči odstavek iz omenjene knjižice:

„Zdi se nam, da se v daljavi že nekaj sveti. Združenje jugoslovanskih držav v okvirju avstrijske države“ itd.

Tukaj se prvaški pisatelj sicer še opira na misel, da bi združili jugoslovanske (to je slovenske, hrvatske in deloma slovaške ter srbske) dežele v eno skupino v okvirju Avstrije. Ali na drugih krajih so pa prvaki že opetovano naglašali, da bi jim bil to le prvi korak. Saj so prvaki tudi že sami izjavili, da Avstrije ne bo več, ako se ne pokori tem panslavističnem željam... In nadalje čitamo v tej knjižici:

„Zakaj vse to? Ker smo prepoznali. Ako nas Dunaj tepe, smo mu hvalečni za brc“.

Naravno je, da se pod besedo „Dunaj“ ne more ničesar drugega razumeti kakor — cesarja ali cesarsko vladu. In tako gre to prvaško hujskanje naprej...

Največjo jezo pa so čutili prvaki pred par dnevi, ko je cesar Franc Jožef iz lastnih sredstev daroval 20 tisoč kron za nemško gledališče v Ljubljani. Takrat je prvaški „Slovenski narod“ in za njim vso časopisje kar zdijvalo. Psovke, ki so letele na habsburško krono, so naravnost nezasiščane in obsojati jih mora vsak dostojni človek. Ni čuda, da je vložilo državno pravdnštvo tudi proti raznim prvakom tožbo zaradi razžaljenja veličanstva.

Popisali smo to zaradi tega, ker dobro vemo, da se slovensko ljudstvo samo v pretežni svoji večini ne strinja s tem divjanjem proti cesarju in državi. Slovensko ljudstvo se ne boče dalo nikdar prepričati, da bi bilo bolje pod srbskim revolverjem ali pod rusko knuto živeti, nego pod žezlom avstrijskim. Mi vemo, da je slovensko ljudstvo v dnu srca lojalno in zvesto. Prvaki sami naj gredo kamor hočejo in Bog jim naj blagoslovi njih pota. V Srbiji bi jim kraljemorilci kmalu peruti postregli. In na Ruskem je bilo mnogo boljših ljudi obešenih...

Tako ima vsa prvaška politika le en cilj: boj proti nemštvu, proti državi in proti cesarju! In po naravnost puntarski, revolucionarski poti hočejo prvaki ta cilj doseči. Prvaki so pač sami krivi, ako bi se kmalu slovensko trobojnico za znamenje veleizdajalstva smatralo!... Ljudstvo bode enkrat proklinjalo tisto nesrečno politiko, katera hoče revolucijo in ustajo, samo da zadošča osebni bedariji. In kadar ljudstvo proklinja, takrat — udari!